

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/310/2021
Identifikačné číslo spisu:	1212232849
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1212232849.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. O., narodená X. E. XXXX, W., L. ul. č. XXXX/XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Evou Máťašovou, Bratislava, Prievozská 14, proti žalovaným 1/ P. C., narodená X. C. XXXX, W., L. ul. č. XX, 2/ O. A., narodená XX. P. XXXX, W., X. ul. č. XXXX/XX, 3/ F. A., narodený X. E. XXXX, W., X. ul. č. XX, žalovaní 2/ a 3/ zastúpení advokátom Mgr. Matejom Krajčim, PhD., Bratislava, Záhradnícka ul. č. 51, o určenie neplatnosti právnych úkonov a o určenie vlastníctva, vedenej pôvodne na Okresnom súde Bratislava II, v súčasnosti Mestskom súde Bratislava IV, pod sp. zn. 8C/205/2012, o dovolaní žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2021 sp. zn. 10Co/11/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej 2/ proti výroku odvolacieho súdu, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým určil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ zo dňa 25. 01. 2010, predmetom ktorej bol odplatný prevod spoluvlastníckeho práva žalovanej 1/ ako predávajúcej v podiele 1 k nehnuteľnosti, pozemku - parcela registra „C“, č. XXXX/X o výmere XXX m², druh pozemku: záhrady, spôsob využívania pozemku: X, umiestnenie pozemku: X, ktorý sa nachádza v okrese W., obec: W. - m. č. H., kat. územie: H., zapísaný na LV č. XXXX, vedený Okresným úradom Bratislava - katastrálny odbor, na žalovanú 2/ ako kupujúcu, je neplatná, o d m i e t a.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2021 sp. zn. 10Co/11/2020, vo výrokoch, ktorými odmietol odvolanie žalovaných 2/ a 3/ proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, zrušuje a vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. októbra 2016 č. k. 8C/205/2012 - 315 v spojení s opravným uznesením zo 4. decembra 2019 č. k. 8C/205/2012 - 369, určil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ z 25. januára 2010, predmetom ktorej bol odplatný prevod spoluvlastníckeho práva žalovanej 1/ ako predávajúcej v podiele 1 k nehnuteľnosti, pozemku - parcela registra „C“, parc. č. XXXX/X o výmere XXX m², druh pozemku:

záhrady, spôsob využívania pozemku: X, umiestnenie pozemku: X, ktorý sa nachádza v okrese W. obec: W. - m. č. H., kat. územie: H., zapísaný na LV č. XXXX, vedený Okresným úradom Bratislava - katastrálny odbor, na žalovanú 2/ ako kupujúcu, je neplatná, vo zvyšku žalobu zamietol, žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ a žalovanému 3/ priznal plnú náhradu trov konania voči žalobkyni.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil v zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 37 ods. 1, § 39, § 40a, § 140, § 605 Občianskeho zákonníka, § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a vecne tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že pri odplatnom prevode spoluvlastníckeho práva žalovanej 1/ ako predávajúcej v podiele 1 k nehnuteľnosti na žalovanú 2/ ako kupujúcej, kúpnu zmluvou, ktorú uzavreli 25. januára 2010 došlo k porušeniu predkupného práva žalobkyne neuskutočnením prednostnej ponuky. Uviedol, že v konaní bolo nesporné, že žalobkyňa a žalovaná 1/ boli spoluvlastníčky predmetnej nehnuteľnosti, každá v jednej polovici, a preto ich vecné právo podielového spoluvlastníctva bolo pre prípad prevodu podielu zo zákona obmedzené predkupným právom (§ 140 Občianskeho zákonníka), okrem prípadov prevodu podielu blízkej osobe s tým, že všeobecná právna úprava predkupného práva, teda § 602 a nasl. Občianskeho zákonníka, sa použije nielen v prípadoch zmluvného predkupného práva, ale aj všade tam, kde zákonom založené predkupné právo neobsahuje špecifickú úpravu, teda aj v prípade zákonného predkupného práva podielových spoluvlastníčok (§ 140 Občianskeho zákonníka), a preto platí, že ak povinná osoba (jedna z podielových spoluvlastníčok) podiel prevedie bez toho, že by ho ponúkla oprávnenej (ďalšej podielovej spoluvlastníčke), má oprávnená možnosť dovolať sa relatívnej neplatnosti tejto zmluvy (§ 40a Občianskeho zákonníka) alebo sa domáhať voči nadobúdateľke (novej podielovej spoluvlastníčke), aby jej vec ponúkla na kúpu za rovnakých podmienok alebo zostáva predkupné právo zachované (§ 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pričom žalobkyňa z týchto troch spôsobov ochrany zvolila prvý. K obrane žalovaných 2/ a 3/ o dobromyseľnosti žalovanej 2/ uviedol, že pre tento prípad nemá relevanciu a skonštatoval minimálne vážne pochybnosti o dobromyseľnosti žalovanej 2/, keď popri výpovedi žalovanej 1/, že o nesplnení ponukovej povinnosti vopred vedeli všetci žalovaní, bola žalovanými 2/ a 3/ do spisu predložená zmluva s rovnakými účastníkmi ako napadnutá, nimi aj v rovnaký deň podpísaná, pritom s iným predmetom a cenou, ale s rovnakým poradovým číslom osvedčenia podpisu u notára, čo technicky nie je možné, pričom ak by aj táto druhá zmluva mala slúžiť len ako poistka kupujúcej o skutočnej výške vyplatenej sumy (čo žalovaná 1/ popiera), použitie legalizácie z iného právneho úkonu je možné len vedomou manipuláciou, prioritne účastníkom tohto úkonu. Zamietnutie žaloby vo zvyšku súd prvej inštancie odôvodnil vecne tým, že žalobkyňa síce v priebehu konania popri relatívnej neplatnosti napadla kúpnu zmluvu aj z dôvodu jej absolútnej neplatnosti, nakoľko žalovaná 1/ zmluvu uzavrela v tiesni po hrubom nátlaku žalovaného 3/ a tiež z dôvodu jej rozporu s dobrými mravmi, keď žalovaní 2/ a 3/ využívajúc ťažké rozpoloženie žalovanej 1/, ju donútili predať svoj podiel pod cenu, avšak tento dôvod neplatnosti sa žalobkyni preukázať nepodarilo. Súd prvej inštancie uviedol, že tieseň a nápadne nevýhodné podmienky nespôsobujú neplatnosť zmluvy, zakladajú len právo účastníka od takto uzavretej zmluvy odstúpiť, keď kvalifikovanú mieru neslobody (argument žalobkyne), ktorá by robila zmluvu absolútne neplatnou podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka v konaní žalovanej 1/ sa preukázať nepodarilo, nakoľko sama takýto stav nepotvrdila, naopak uviedla, že nápad s obídením sestry bol jej a aj v ďalšom aktívne participovala (fiktívne doručenie, v rýchlom slede podpis zmluvy, tajenie pred sestrou) na tom, aby sa naplnili právne dôsledky prevodu, „lebo potrebovala peniaze“ (svedecká výpoveď v konaní 13C/18/2012).

1.2. Zamietnutie žaloby v časti určenia neplatnosti následného prevodu predmetného podielu darovaním žalovanému 3/ žalovanou 2/, ako blízkej osobe rozšírením žaloby odôvodnil vecne tým, že bolo nadbytočné, a preto nedôvodné, nakoľko k uzavretiu darovacej zmluvy došlo 25. januára 2013, návrh na vklad bol doručený 28. januára 2013 a povolený 15. februára 2013, avšak na návrh žalobkyne bola už dňa 11. januára 2013 v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka o začatí tohto konania. Poukázal na § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností, z ktorého vyplýva, že ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka (§ 228 ods. 2 CSP) s tým, že v tomto prípade je teda rozhodnutie o neplatnosti kúpnej zmluvy, napriek nasledujúcim zmenám, spôsobilé na vykonanie

záznamu v katastri nehnuteľností do právneho stavu spred napadnutej kúpnej zmluvy (bez potreby rozhodovania o neplatnosti nasledujúcich zmien), čím je zároveň daný naliehavý právny záujem žalobkyne na takomto určení.

1.3. Zamietnutie žaloby aj v časti určenia spoluvlastníckych práv žalobkyne a žalovanej 1/ k predmetným nehnuteľnostiam odôvodnil súd prvej inštancie vecne tým, že nejde o alternatívny petit, hoci ho tak žalujúca strana označila, ale o ďalší určovací, avšak nedôvodný návrh, nakoľko pokiaľ by k určovaciemu petitu neplatnosti zmluvy uznal naliehavý právny záujem žalobkyne, na takomto určení naliehavý právny záujem nemá, keďže v časti jej spoluvlastníctva navrhnutý petit neprináša žiadnu zmenu súčasného právneho stavu, naopak, na určení spoluvlastníckeho práva žalovanej 1/ nemá žalobkyňa aktívnu vecnú legitímáciu, nakoľko touto podľa hmotného práva disponuje výlučne žalovaná 1/. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí ďalej uviedol, že opierajúc sa o príslušnú judikatúru, za splnenia určitých podmienok mohlo napriek účinnému dovolaniu sa relatívnej neplatnosti napadnutej kúpnej zmluvy dôjsť k zamietnutiu žaloby, ak by považoval za spravodlivé poskytnúť ochranu spoluvlastníckemu právu žalovaného 3/, ktoré nadobudol darovacou zmluvou s tým, že prax všeobecných súdov, ako správne dôvodili žalovaní 2/ a 3/, poskytuje ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníctva, ktorý vecné právo nadobudol v čase nespochybného právneho stavu evidovaného v katastri nehnuteľností, teda predtým ako pôvodný vlastník od zmluvy odstúpi, prípadne je predchádzajúci titul napadnutý z dôvodu relatívnej (v niektorých prípadoch dokonca absolútnej) neplatnosti, keď v takýchto prípadoch súdy ustálili, že neplatnosť pôvodnej zmluvy spôsobuje medzi jej účastníkmi len obligačnoprávne účinky a vecnoprávny účinok zostane nedotknutý, ak je namieste ochrana ďalšieho nadobúdateľa, nakoľko sa vychádza z vyhodnotenia proporcionality, pri kolízii ústavného práva vlastníť majetok medzi dvoma subjektmi - pôvodným vlastníkom a dobromyseľným nadobúdateľom s tým, že hodnotiace kritériá sú popri všeobecných potom determinované aj individuálnymi okolnosťami prípadu. Poukázal na skutočnosť, že ochrana dobromyseľného nadobúdateľa je prejavom princípu právnej istoty v súkromnoprávných vzťahoch v právnom štáte, navyše ak nadobúdateľ urobil právny úkon s dôverou v deklarovaný právny stav v štátom vedenej evidencii, avšak žalovanému takáto ochrana neprislúcha. Uviedol, že ochrana nadobúdateľa je podmienená jeho dobromyseľnosťou, čo konkrétne znamená, že spoluvlastníctvo nadobúdala v dobrej viere o jeho nespornosti, avšak v danom prípade je žalovaný bratom účastníčky, ktorá vyvolala konanie o vyporiadanie predmetného spoluvlastníctva, kde sama uviedla, že všetky záležitosti ohľadom pozemku (napadnutá kúpna zmluva) vybavoval brat a sám žalovaný 3/ túto skutočnosť vo svedeckej výpovedi potvrdil, a preto bol od počiatku právnych zmien aktívne prítomný a je nepochybné, že vedel o obrane žalobkyne, ktorá namietla porušenie predkupného práva v konaní, kde sa zúčastnil ako svedok svojej sestry a napriek tomu po uplynutí ôsmich mesiacov sporné spoluvlastníctvo prijal ako dar a to už v čase, keď spornosť vecného práva deklarovala aj evidencia katastra nehnuteľností. Poukázal na skutočnosť, že žalovaný 3/ šiel teda do vedomého rizika na rozdiel od chráneného dobromyseľného nadobúdateľa, ktorého spornosť vlastníckeho práva sa prejaví až po jeho nadobudnutí. Uviedol, že nedostatok dobromyseľnosti nie je jediným dôvodom pre odmietnutie ochrany, keďže účelom predkupného práva je popri sceľovaní nehnuteľností, najmä pozemkov, tiež zabránenie vstupu tretích osôb do spoluvlastníckych práv, najmä z dôvodu predchádzania a eliminovania potenciálne konfliktného prostredia s tým, že poskytnutie ochrany žalovanému 3/ v tomto prípade by úplne poprelo spomenutý účel, nakoľko interakcia žalobkyne a žalovaného 3/ je sprevádzaná naopak neustálym konfliktom, vrátane trestných oznámení a potvrdením právneho stavu by s najväčšou pravdepodobnosťou získala potenciál ďalej akcelerovať. Dodal, že žalovaní 2/ a 3/ v priebehu konania uplatnili nový nárok, ktorý označili ako protinávrh v predmetnom konaní, ktorý však smeruje výlučne proti žalovanej 1/, preto v zmysle § 147 CSP nespĺňa náležitosti vzájomnej žaloby a pokiaľ by konajúci sudca začal tento nárok prejednávať, porušil by princíp zákonného sudcu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 28. januára 2021 sp. zn. 10Co/11/2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým určil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ z 25. januára 2010, predmetom ktorej bol odplatný prevod spoluvlastníckeho práva žalovanej 1/ ako predávajúcej v podiele 1 k nehnuteľnosti, pozemku - parcela registra „C“, č. XXXX/X o výmere XXX m², druh pozemku: N., spôsob využívania pozemku: X, umiestnenie pozemku: 1, ktorý sa nachádza v okrese W., obec: W. - m. č. H., kat. územie: H., zapísaný

na LV č. XXXX, vedený Okresným úradom Bratislava - katastrálny odbor, na žalovanú 2/ ako kupujúcu, je neplatná, potvrdil.

Odvolať žalovaných 2/ a 3/ proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, odmietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie, že napadnutá kúpna zmluva je relatívne neplatným právnym úkonom z dôvodu preukázania jednoznačného nesplnenia ponukovej povinnosti žalovanou 1/, ktorá potvrdila, že písomnú ponuku na odkúpenie jej spoluvlastníckeho podielu z 12. januára 2010, ktorú svojej sestre (žalobkyni) doručovala (podací listok č. XXXXXXXX z 12. januára 2010) na adresu jej trvalého bydliska (L. ul. č. XXXX/XX, W.) napriek jej vedomosti, že žalobkyňa dlhodobo žije vo Š. a na tejto adrese sa zdržiava iba sporadicky, a zároveň deklarovala, že doručovanú písomnú ponuku prevzala disponujúc občianskym preukazom žalobkyne na pošte. V posudzovanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálež súdu.

2.2. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd doplnil, že konanie o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým malo byť porušené predkupné právo, je špeciálnym nárokom podielového spoluvlastníka a právnym dôvodom dovolania sa tejto neplatnosti je reparácia porušenia právnej povinnosti (náprava protiprávneho stavu) v podobe možnosti oprávneného subjektu v zákonných medziach realizovať predkupné právo, už ako subjektívne oprávnenie voči povinnému s tým, že za účinnosti teraz platnej zákonnej úpravy bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky judikované (sp. zn. 3Cdo/262/2009, sp. zn. 4Cdo/334/2009, sp. zn. 5Cdo/211/2009 a pod.), že z hľadiska obsahu, účinkov a výkonu treba aj na predkupné právo aplikovať (uplatnením analógie legis - § 853 Občianskeho zákonníka) všeobecnú úpravu o predkupnom práve zaradenú do ôsmej časti druhej hlavy druhého oddielu Občianskeho zákonníka (§ 602 až § 606), pričom všeobecné nároky vyplývajúce z porušenia predkupného práva uvedené v § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú doplnené špeciálnou úpravou nároku vyplývajúceho z ustanovenia § 40a v spojení s § 140 Občianskeho zákonníka, t. j. možnosťou domáhať sa neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a, pričom tieto nároky (všeobecné a špeciálne) sa vzájomne vylučujú, čo znamená, že oprávnený sa musí rozhodnúť, ktorý z nich uplatní.

2.3. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaných 2/ a 3/ v podanom odvolaní, že postupom súdu prvej inštancie, ktorý na pojednávaní 20. októbra 2016 vyhlásil dokazovanie za skončené a vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, došlo k porušeniu ich procesných práv, nakoľko im nebolo umožnené oboznámiť sa obsahom podania žalujúcej strany, ktoré im bolo doručené na tomto pojednávaní, ako i dôkazmi, ktoré boli na základe tohto podania súdom zabezpečené a zároveň nemohli vykonať ďalšie dôkazy, ktoré chceli v konaní predložiť vrátane judikatúry, keďže ako z obsahu spisu vyplýva, žalobkyňa podaním z 21. septembra 2016 (návrhy a doplnenie dokazovania) iba žiadala vzhľadom na žalovaných 3/ predloženie kúpnu zmluvu s rozdielnou kúpnu cenou (65 000 eur) stanovenou kúpnu zmluvou z 25. januára 2010 na sumu 15 000 eur a predmetom kúpy, predvolať notárku, ktorá mala podpisy na predloženej (novej) zmluve overiť, ako aj žalovanú 2/, navrhla, aby súd do ďalšieho pojednávania (20. októbra 2016) zabezpečil dôkazy z katastra nehnuteľností, t. j. spisy týkajúce sa kúpnej aj darovacej zmluvy, pričom súd prvej inštancie nielenže vyčerpávajúco sporové strany prítomné na pojednávaní s obsahom tohto podania oboznámil, ale najmä z jeho procesného postupu zaznamenaného v zápisnici o pojednávaní (č. l. 300 - 305 spisu) vyplýva, že s dôvodmi nevyhovenia návrhu žalujúcej strany na doplnenie dokazovania prítomných právnych zástupcov oboch sporových strán riadne oboznámil, t. j. na základe daného podania žalobkyne súd prvej inštancie žiadne dôkazy nezabezpečoval, a preto ani nie je zrejmé, s akými dôkazmi neboli žalovaní 2/ a 3/ podľa ich názoru oboznámení.

2.4. K námietke žalovaných 2/ a 3/, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav, resp., prihliadol iba na dôvody uvádzané žalobkyňou, považoval odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že žalovaní 2/ a 3/ bližšie nekonkretizovali a neuviedli, v čom spočíva tvrdený nedostatočný postup prvoinstančného súdu, ktoré skutkové okolnosti prehliadol a ktoré skutkové zistenie súdu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.

2.5. Súd prvej inštancie zároveň postupoval procesne správne, keď na protinávrh, resp. vzájomnú žalobu žalovaných, ktorú podali dňa 27. septembra 2016 neprihliadal, nakoľko ako správne skonštatoval,

nesplňala zákonné náležitosti vzájomnej žaloby (§ 147 CSP), ktorá umožňuje žalovanej strane uplatniť si svoje nároky v prebiehajúcom konaní, avšak voči žalobcovi, nie voči subjektu, ktorý vystupuje na rovnakej procesnej strane ako ten, ktorý vzájomnú žalobu podal. V prejednávanej veci však žalovaní 2/ a 3/ podali vzájomnú žalobu voči žalovanej 1/, ktorou jej žiadali uložiť povinnosť zaplatiť žalovanej 2/ sumu 65 000 eur s prísľusenstvom, titulom vrátenia kúpnej ceny a žalovanému 3/ škodu, ktorá mu vznikla zhodnotením nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto sporu vo výške stanovenej znaleckým posudkom a zároveň žiadali za účelom zabezpečenia týchto pohľadávok zriadiť zabezpečovacie opatrenie spočívajúce v zriadení záložného práva na sporných nehnuteľnostiach, z dôvodu ktorého dospel súd prvej inštancie k správne právnemu záveru, keď na uplatnený nárok žalovaných 2/ a 3/ voči žalovanej 1/ neprihliadal a takýmto návrhom sa nezaoberal.

2.6. Odvolací súd uviedol, že právo podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie patrí iba tej strane, ktorej bola rozhodnutím spôsobená ujma, pričom v danom prípade výrokom rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, t. j. žalovaní 2/ a 3/ boli v tejto časti sporu úspešní, im nebola spôsobená žiadna ujma na ich procesných právach, a preto nie sú osobami subjektívne oprávnenými na podanie odvolania. Odvolací súd preto odvolanie žalovaných 2/ a 3/ proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, podľa § 386 písm. b) CSP ako podané neoprávnenou osobou, odmietol.

3. Proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalovaní 2/ a 3/.

4. Žalovaná 2/ podala dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. b) a f) v spojení s § 431 a z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) v spojení s § 432 CSP a žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť. Výtýkala súdu, že porušil procesné práva žalovaných 2/ a 3/ aj vo veci podania - protinávru žalovaných 2/ a 3/ z 26. septembra 2016, a až v odôvodnení rozsudku uviedol, že návrh nespĺňal zákonné podmienky vzájomnej žaloby podľa § 147 CSP, a preto naň neprihliadal. Podľa žalovanej 2/ mal však súd vo veci predmetného podania postupovať či už podľa ustanovenia § 129 CSP alebo ustanovenia § 138 CSP, čo však súd neurobil. Z uvedeného dôvodu považovala postup súdu za nesprávny/nezákonný a má za to, že týmto postupom súd porušil jej právo na spravodlivý proces. Súd bez toho, aby v súlade s ustanovením § 181 ods. 2 CSP uviedol, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné a tiež uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci, keďže dovtedy tak neurobil, vyhlásil uznesenie, ktorým jednak zamietol odročenie pojednávania navrhnuté právnym zástupcom žalovaných 2/, 3/ a jednak vyhlásil dokazovanie za skončené a súd týmto svojim nezákonným rozhodnutím znemožnil strane sporu vykonať ďalšie dôkazy, čo považovala za postup, ktorým došlo zo strany súdu k odopretiu práva na spravodlivý proces.

Dovolatelka poukazovala na to, že súd dobromyseľnosť dovolateľky, ale ani žalovaného 3/ nielenže neumožnil dokazovať prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany a taktiež neprejavil svoj právny názor na zásadnú otázku a podľa názoru dovolateľky prekvapivo vo veci rozhodol.

Namietala, že mal súd vo veci neplatnosti kúpnej zmluvy rozhodnúť aj o synalagmatickom plnení účastníkov z tohto zmluvného vzťahu a o vrátení vzájomných plnení medzi účastníkmi neplatnej kúpnej zmluvy, čo však súd neurobil. Poukázala najmä na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2019, sp. zn. 4Cdo/170/2019, ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2016 sp. zn. I. ÚS 549/2015, v ktorom ústavný súd, zaujal zásadný postoj v riešení otázky „nemo plus iuris“.

Žiadala dovolací súd, : „...aby v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z 27. apríla 2021, sp. zn. 1VOBdo/2/2020, ako otázku zásadného právneho významu, primerane reagoval na ustálenú argumentáciu dovolateľky (žalovanej 2/), pri poskytnutej ochrane nadobúdateľa, ktorý na základe absolútne neplatného právneho úkonu nadobudol vec, nehnuteľnosť od nevlastníka, či sa daná argumentácia primerane vzťahuje aj na dobromyseľného nadobúdateľa, ktorý nadobudol vec, nehnuteľnosť od vlastníka, na podklade relatívne neplatného úkonu, ktorého sa žalobca dovoláva. Podľa názoru dovolateľky je proporcionalita ochrany práv dovolateľky, pri použití metódy pomerovania práv, neporovnateľne vyššia, ako pri ochrane práv nadobúdateľa, ktorý na základe absolútne neplatného právneho úkonu nadobudol vec, nehnuteľnosť od nevlastníka, čo by sa malo meritórne pojať aj do rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. právneho poriadku SR. V tomto smere teda nemožno konštatovať, že v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z 27. apríla 2021, sp. zn.

1VOBdo/2/2020, došlo k prelomeniu interpretácie práva podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016“.

5. Žalovaný 3/ považoval rozsudok odvolacieho súdu, za vecne nesprávny, nespravodlivý, bez náležitého a presvedčivého odôvodnenia, no najmä za zmätočný a nezrozumiteľný, čo zároveň zakladá jeho nezákonnosť. V danom kontexte mal žalovaný 3/ zároveň za to, že rozsudok odvolacieho súdu trpí vadou, pretože súd v odvolacom konaní konal so stranou, ktorá odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 20. októbra 2016 č.k. 8C/205/2012-315 vôbec nepodala a svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto podal dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. b) a f) CSP. Odvolací súd vo výrokovej časti rozhodnutia potvrdil prvostupňové rozhodnutie a odmietol odvolanie žalovaného 3/, teda dovolateľa, ktoré vôbec nepodal a zároveň súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, takže de facto zaviazal žalovaných 2/ a 3/ na náhradu trov odvolacieho konania, t.j. aj dovolateľa, ktorý odvolanie nepodával a teda nespôsobil, nezapríčinil konanie o odvolaní, čo predstavuje nezavinený dnes ešte nešpecifikovaný finančný záväzok, ktorý vznikol zjavnou chybou odvolacieho súdu. Tu ale treba ešte poznamenať, že i samotný výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, je neurčitý a zmätočný, a to najmä s ohľadom na rozsah subjektov súdneho konania a odvolacieho konania, kde mal odvolací súd jasne a zrozumiteľne uviesť koho zaväzuje na náhradu trov odvolacieho konania žalobkyni.

6. K dovolaniu žalovanej 2/ sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá ho navrhla zamietnuť a priznať náhradu trov konania. Uviedla, že žalovaná mala dostatok času počas prebiehajúceho súdneho konania, ktoré trvalo na prvom stupni takmer štyri roky, aby predkladala a navrhovala dôkazy. Bolo by teda absurdné, aby nečinnosť samotnej žalovanej 2/ privedila porušenie jej procesných práv. Ako úplne nepochopiteľná sa javí domnienka žalovanej 2/, že k porušeniu jej procesných práv (a naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP) došlo aj zamietnutím vzájomnej žaloby. Žalovaná 2/ si zrejme neuvedomuje merito prejednávanej veci, kedy nejde o „určenie vlastníckeho práva“ či o „určenie neplatnosti kúpnej zmluvy“ medzi sporovými stranami, ktoré boli súčasne aj účastníkmi napadnutého právneho úkonu - kúpnej zmluvy. V tomto prípade žalobkyňa nebola zmluvnou stranou napadnutej kúpnej zmluvy a už len z hľadiska aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie, ktorá sa odvíja od pozície strán sporu v hmotnom práve, nebolo možné v konaní, ktoré iniciovala žalobkyňa, rozhodovať prípadné nároky či spory medzi žalovanými navzájom. Vzájomná žaloba je vzájomnou nie preto, že tu existuje (údajné) právo, ktoré by si mohli uplatňovať vzájomne medzi sebou účastníci na strane žalovaných, ale preto, že tá vzájomnosť sa musí týkať druhej strany sporu - žalobkyne, čo v danom prípade tak nebolo. V danom prípade tak neboli splnené podmienky na úspešné iniciovanie vzájomnej žaloby a jej pripustenie tak, ako to navrhovali žalovaná 2/ a žalovaný 3/, by bolo v rozpore platnou procesnou právnou úpravou inštitútu vzájomnej žaloby. Pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka subsumovala aj tú skutočnosť, že hoci žalovaná 2/ aj žalovaný 3/ boli pri následnom prevode vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti darovacou zmluvou dobromyseľní, tak napriek tomu konajúci súd neprihliadol na ich dobromyseľnosť. Uvedená argumentácia a dôvody však nenapĺňajú dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Žalobkyňa poukázala ďalej na to, že nie je identifikovateľná právna otázka tak, ako to určuje § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Napriek tejto neurčitosti mala žalobkyňa za to, že žalovanou 2/ uvádzané na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2020, sp. zn. 4Cdo/170/2019 nie je použiteľné na prejednávajúcu vec ani len analogicky, súd v danom prípade konštatoval skutočnosti o vzájomnej synalagme dvoch účastníkov súdneho konania, ktorí boli zároveň aj účastníkmi sporného záväzkového vzťahu - kúpnej zmluvy, pričom žalobkyňa tam vystupovala ako kupujúca a žalovaný ako predávajúci. V prejednávanom prípade však medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ nikdy žiadna synalagma nevznikla, a ani v prípade úspechu žalobkyne nevzniká povinnosť žalobkyne vracať akékoľvek plnenie žalovanej 2/, keďže žalobkyňa žiadne plnenie od žalovanej 2/ nikdy neobdržala. K dovolateľkou uvedenému nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015 mala žalobkyňa za to, že je tiež nepoužiteľné na prejednávajúci prípad, keďže v uvedenom prípade išlo o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, o nadobudnutie nehnuteľnosti v konkurznom konaní a samozrejme, v uvedenom prípade žiadna obmedzujúca poznámka na liste vlastníctva zapísaná nebola. Pokiaľ dovolateľka obsiahlo citovala uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhodol vo veľkom senáte obchodnoprávneho

kolégia dňa 27. apríla 2021, sp. zn. 1VOBdo/2/2020, žalobkyňa má za to, že toto citované súdne rozhodnutie vo svojej podstate vôbec nepodporuje tvrdenia dovolateľky o nesprávnom právnom posúdení veci a o odklone od praxe dovolacieho súdu, keďže toto súdne rozhodnutie dokonca spochybňuje „využívanie“ dobrej viery a dobromyseľnosti pri nadobúdaní vlastníckeho práva od nevlastníka a v zásade konštatuje nemožnosť prelomenia zásady „Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“. Žalobkyni teda nie je zrejmé, v čom žalovaná 2/ vidí relevantný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, keďže sa týka absolútnej neplatnosti a zároveň toto rozhodnutie spochybňuje nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka len s odkazom na dobromyseľnosť nadobúdateľa v dôveru na zápis v katastri (ktorý zápis v katastri neobsahoval ani zapísanú obmedzujúcu poznámku).

6.1. Vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného 3/ žalobkyňa uviedla, že výrokom rozsudku krajského súdu bola potvrdená úspešnosť žalovaného 3/, keďže súd potvrdil zamietnutie žaloby v časti, v ktorej táto žaloba smerovala proti žalovanému 3/. Žalovaný 3/ tak nie je osobou, ktorá je oprávnená podať dovolanie, keďže tu neexistuje ani objektívna, a ani subjektívna prípustnosť dovolania z dôvodu, že tak rozsudky oboch nižších súdov sú v prospech žalovaného 3/. Žalovaný 3/ bol chybné označený v rozsudku krajského súdu, ale mal procesnú subjektivitu. Pri použití dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. b) CSP ide o prípady, kedy nedostatok procesnej subjektivity spočíva napr. v konaní s neexistujúcou osobou a pod. Pri nesprávnom označení procesnej strany, najmä ak ide o zrejmu nesprávnosť, ktorej oprava sa rieši iným procesným spôsobom ako dovolaním, nejde o vadu spočívajúcu v nedostatku procesnej subjektivity. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam mala žalobkyňa za to, že dovolanie podľa dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. b) a f) CSP je v danom prípade neprípustné.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 2/ nie je prípustné, dovolanie žalovaného 3/ prípustné i dôvodné je.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

9. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

10. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

11. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup. Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší.

Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

12. Dovolateľka (žalovaná 2/) vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania s poukazom na § 420 písm. b), f) CSP, v zmysle ktorých dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu; ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12.1. Dovolateľka namietala, že procesným postupom oboch nižších súdov došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12.2. Dovolateľka vytýkala súdu, že porušil procesné práva žalovaných 2/ a 3/ vo veci podania - protinávrhu žalovaných 2/ a 3/ z 26. septembra 2016, keď až v odôvodnení rozsudku uviedol, že návrh nespĺňal zákonné podmienky vzájomnej žaloby podľa § 147 CSP, a preto naň neprihliadal.

12.3. Dovolací súd k tomuto dôvodu uvádza, že v prvom rade, keďže sa u žalovaných 2/3/ nejedná o nerozlučné spojenectvo, vo vzťahu k žalovanému 3/ nemá dovolateľka subjektívne oprávnenie namietat porušenie jeho procesných práv (a to ani za situácie, že ich zastupoval rovnaký advokát, ako je to v danom prípade). V tomto smere je nedôvodné vzhľadom na priebeh sporu i namietanie prípustnosti v zmysle § 420 písm. b) CSP zo strany dovolateľky. Dôvod zmätočnosti uvedený v § 420 písm. b) CSP je daný vtedy, ak sa konanie viedlo s osobou, ktorá nemala spôsobilosť na práva a povinnosti.

12.4. K vytýkanému postupu súdu vo vzťahu k „vzájomnému protinávrhu žalovaných“, dovolací súd uvádza, že s touto námietkou sa vyrovnal už odvolací súd, napriek tomu aj dovolací súd pripomína, že pri vzájomnej žalobe je nevyhnutnou podmienkou takejto žaloby, že smeruje zo strany žalovaného k žalobcovi, nie však k inému žalovanému v spore. Správne na takéto podanie súd prvej inštancie (ako aj odvolací súd) neprihliadal a meritorne o ňom nerozhodol, avšak svoj záver v rozhodnutí súd odôvodnil.

13. Pokiaľ dovolateľka namietala nedostatočné vykonanie dôkazov, neumožnenie prostriedkov procesnej povahy, najvyšší súd konštantne uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

13.1. V súvislosti s vyššie uvedeným dovolací súd pripomína aj naďalej aktuálne konštatovanie ústavného súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (IV. ÚS 196/2014 a tiež IV. ÚS 279/2018).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je povinnosťou dovolateľa

vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod.

15. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „ústavný súd“) zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022- 15, ktorý uviedol, že ... „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

16. K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty, ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (sp. zn. IV. ÚS 14/07).

17. Vo svetle horeuvedeného pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľkou s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

18. Pokiaľ dovolateľka uviedla ako dôvod prípustnosti § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd konštantne judikuje, že pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

19. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

20. Dovolací súd dospel k záveru, že v prvom rade dovolateľka jednoznačne nevymedzila otázku zásadného právneho významu, od riešenia ktorej sa mal odkloniť odvolací súd vo svojom rozhodnutí a vyriešiť ju nesprávne. Aj keď uviedla rozhodnutie dovolacieho súdu z 26. februára 2019, sp. zn. 4Cdo/170/2019, poukázala na rozhodnutia ústavného súdu, ako aj rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 27. apríla 2021, sp. zn. 1VOBdo/2/2020, avšak z dovolateľkou uvedených dôvodov, nie je možné ani pri všetkej snahe dovolacieho súdu o porozumenie textu dospieť k záveru, od ktorého riešenia právnej otázky sa mal odvolací súd odkloniť, keď dovolateľkou uvedené rozhodnutia neriešili neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorá zostala predmetom sporu a ktorej ne/platnosti bolo rozhodnuté.

21. Dovolací súd preto dospel z uvedených dôvodov k záveru, že argumentácia dovolateľky, týkajúca sa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nie je v podanom dovolaní vymedzená spôsobom zodpovedajúcim § 431 až 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalobcu nebolo možné uskutočniť meritorný dovolací prieskum. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti

dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

22. V prejednávanej veci žalobkyňa 2/ v dovolaní spôsobom zodpovedajúcim vyššie uvedeným kritériám dovolacie dôvody nevymedzila tak, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, súčasne dovolací súd ustálil, že neprišlo ani k ňou namietanému porušeniu jej procesných práv s poukazom na § 420 písm. b), f) CSP, preto dovolací súd odmietol ňou podané dovolanie podľa § 447 písm. c), f) CSP.

23. Dovolací súd, skúmajúc dovolanie žalovaného 3/ z hľadiska ním podaných dôvodov prípustnosti, dospel k záveru, že pokiaľ namietal prípustnosť s poukazom na § 420 písm. b) CSP, v celom konaní mal procesnú spôsobilosť byť stranou sporu, ktorá je definovaná v § 61 CSP, ktorý uvádza, že procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten komu ju zákon priznáva. Spôsobilosť byť stranou v konaní treba odlišovať od tzv. vecnej legitímácie, aktívnej či pasívnej, ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná. Pokiaľ však dovolateľ namietal porušenie jeho procesných práv v odvolacom konaní, tu je jeho dovolanie nielen prípustné, ale i dôvodné.

24. Z obsahu spisu je zjavné, že žalovaný 3/ nepodal odvolanie vo veci (nemal na to ani dôvod), napriek tomu s ním odvolací súd konal ako so stranou sporu, jeho odvolanie odmietol a samostatným výrokom žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, pričom toto rozhodnutie odvolací súd odôvodnil len uvedením všeobecných ustanovení zákona.

25. Dovolací súd dospel k záveru, že týmito výrokmi rozhodnutia odvolacieho súdu boli porušené procesné práva žalovaného 3/, s ktorým odvolací súd konal, hoci už nebol v konaní pasívne legítimovaný a výrok o trovách konania, tak ako ho uviedol odvolací súd a súčasne neodôvodnil svoj záver, je spôsobilý zasiahnuť do práv žalovaného.

26. Z týchto dôvodov dovolací súd pre nesprávny procesný postup zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho druhom a treťom výroku a vrátil v tomto rozsahu vec na konanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu, súčasťou ktorého bude i rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.